

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi ennakoperintälain 10 ja 19 §:n sekä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että ennakonpidätysmenettelyä muutettaisiin eräiden palkanluonteisten etujen osalta, jotka kuluvan vuoden alusta voimaan tullessa uudessa tulo- ja varallisuusverolaissa on säädetty veronalaisiksi tuloiksi. Esityksessä ehdotetaan, että verohallitukselle säädettäisiin valtuus määrätä muun palkkatulon ennakonpidätyksestä poiketen, milloin pidätys toimitetaan työnantajalta saadusta alikorkoisesta tai korottomasta lainasta kertyvästä edusta ja työmatkan johdosta maksettavien korvausten veronalaisesta osasta. Matkapalkan ennakonpidätystä koskeva valtuus olisi voimassa vain väliaikaisena vuonna 1989. Ennakoperintälakiin tehtäisiin myös uuden tulo- ja varallisuusverolain voimaantulosta johtuva tekninen korjaus. Työnantajan

sosiaaliturvamaksusta annettua lakia muutettaisiin niin, että se vastaisi ennakoperintälakia.

Korkoetua koskeva säännös ehdotetaan samalla ulotettavaksi koskemaan muitakin palkan lisäksi muutoin kuin rahana maksettavia suorituksia, esimerkiksi palkkiomatkoja, joiden tarkempi ennakonpidätyssääntely on tähän saakka puuttunut.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Ehdotettuja matkapalkkaa koskevia säännöksiä sovellettaisiin vain vuonna 1989 tehdyistä työmatkoista saatun palkkaan ja muutoin ensimmäisen kerran vuonna 1989 toimitettavassa ennakonpidätyksessä.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kuluvan vuoden alusta voimaan tulleen uuden tulo- ja varallisuusverolain (1240/88) 48 §:n 2 momentin mukaan työnantajalta saadun korottoman tai alikorkoisen lainan tuottama korkoetu on veronalaista tuloa. Myös päivärahojen ja muiden työmatkan johdosta maksettavien kustannuskorvausten verokohteluun on tulo- ja varallisuusverolain 50 §:ssä säädetty muutoksia, joiden seurauksena osa työmatkasta maksettavista korvauksista on vuoden 1989 alusta lukien veronalaista tuloa.

Ennakoperintälain (418/59) 4 §:n nojalla palkkana pidetään kaikenlaatuista palkkaa, palkkiota, osapalkkiota sekä muuta etuutta ja korvausta, joka suoritetaan virasta tai toimesta tahi sellaisesta työstä, tehtävästä tai palveluksesta, joka työn tai tehtävän antajalle tehdään korvausta vastaan. Sekä korkoetu että veronalaiset matkakustannuskorvaukset ovat työnantajalta saatuna työntekijän palkkatuloa. Palkkaan luetaan myös luontoisedut.

Ennakoperintälain 4 §:n nojalla työnantaja on velvollinen toimittamaan suorittamastaan palkasta ennakonpidätyksen.

Ennakkoperintälain 10 §:n 1 momentin nojalla ennakonpidätys palkasta on toimitettava kunkin palkanmaksun yhteydessä tai, milloin palkka merkitään asianomaisen hyväksi, tilille merkittäessä. Samaa säännöstä sovelletaan pykälän 2 momentin mukaan myös etukäteen maksettavaan palkkaan. Verosta vapaista kustannuskorvauksista ennakonpidätystä ei toimiteta.

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:n 1 momentti (589/87) puolestaan määrää, että sosiaaliturvamaksu on suoritettava lääninverovirastolle ennakonpidätyksen suorittamisen yhteydessä, viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä.

Varsin monilla toimialoilla on käytössä matkaennakkojärjestelmä, jonka piirissä työmatkasta johtuvien kustannuskorvausten ja päivärahojen suorittaminen monimutkaistuu osan suorituksista ollessa jo matkaennakkoa maksettaessa veronalaista palkkatuloa ja siten ennakonpidätyksen alaista. Matkan kesto ja verosta vapaat kustannuskorvaukset voidaan eräissä tapauksissa määritelläkin vasta matkan jälkeen, joten ennakonpidätyksen toimittaminen etukäteen maksettavasta matkapalkasta saattaa uuden tulo- ja varallisuusverolain voimaan tultua osoittautua hankalaksi. Sen vuoksi ehdotetaan, että ennakkoperintälain 10 §:ää täydennettäisiin väliaikaisella säännöksellä, jonka mukaan vuonna 1989 tehdystä työmatkasta suoritettun matkapalkan ennakonpidätys toimitettaisiin muun palkkatulon ennakonpidätyksestä poikkeavana ajankohtana verohallituksen määräyksen mukaan. Ennakonpidätyksen toimittamiselle säädettyä määräaikaakaan olisi näin mahdollista muuttaa tarkoituksenmukaisella tavalla verohallituksen päätöksellä.

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettuun lakiin lisättäisiin samalla väliaikainen säännös, jonka mukaan työnantajan sosiaaliturvamaksu matkapalkasta suoritettaisiin ennakonpidätyksen suorittamiselle säädettyssä määräajassa.

Työnantajalta saadun alikorkoisen tai korottoman lainan tuottaman edun veronalaisuus aiheuttaa velvoitteita paitsi palkansaajalle myös työnantajalle. Edun arvon määrittäminen ja kytkeminen palkanmaksun yhteyteen ennakonpidätyksen toimittamista varten vaatii järjestelyjä erityisesti niillä työpaikoilla, kuten pankeissa, joilla etu on hyvin yleinen. Jotta siirtyminen korkoedun uuteen verokohteluun

voisi tapahtua joustavasti, ehdotetaan ennakkoperintälain 10 §:ää täydennettäväksi säännöksellä, jonka mukaan verohallitus saisi valtuuden määrätä, että ennakonpidätys voidaan toimittaa ennakkoperintälain 10 §:n 1 momentissa säädetystä ajankohdasta poiketen. Säännös koskisi samalla muitakin sellaisia palkan lisäksi myönnettäviä etuja, joita ei makseta rahana ja joiden erityissäätely on tähän saakka puuttunut. Säännös olisi pysyvä ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuonna 1989 toimitettavassa ennakonpidätyksessä.

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettuun lakiin tehtäisiin maksun suorittamista koskeva vastaava muutos. Lisäksi mainittua lakia tarkistettaisiin sanonnaltaan siten, että muun ohessa lähdeveron ja työnantajan sosiaaliturvamaksun suoritusaikaa koskeva säännös vastaisi sisällöltään ennakonpidätyksen ja työnantajan sosiaaliturvamaksun suoritusta koskevia säännöksiä.

Verohallitus antaisi muita kuin rahana maksettavia suorituksia koskevan päätöksensä siten, että korkoedun ennakonpidätys vuonna 1989 voitaisiin tarvittaessa toimittaa esimerkiksi yhdellä kertaa tai muutoin normaalista palkan yhteydessä toimitettavasta pidätyksestä poiketen. Verohallitus voisi antaa päätöksen nojalla tarpeen mukaan myös muiden veronalaisten etuuksien ennakonpidätystä koskevia määräyksiä.

Verohallituksen päätösluonnos on tämän esityksen liitteenä.

Ennakkoperintälain 19 §:ään ja työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:ään sisältyvät viittaukset merityötulosta annettuun lakiin muutettaisiin vastaaviksi viittauksiksi uuteen tulo- ja varallisuusverolakiin.

2. Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei olisi vaikutuksia veron tuottoon. Ehdotus vähentäisi työnantajain ja hallinnon työn lisääntymistä ja hidastaisi vähäisessä määrin ennakonpidätyksen kertymistä veronsaajille.

3. Voimaantulo ja soveltaminen

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty

ja vahvistettu. Lakeja sovellettaisiin matkapalkan ennakonpidätystä ja sosiaaliturvamaksua koskevilta osilta vain vuonna 1989 tehdyistä työmatkoista saatuun palkkaan sekä muutoin ensimmäisen kerran mainittuna vuonna toimitettavassa ennakonpidätyksessä.

4. Säättämisjärjestys

Koska lakiehdotuksissa ei ole kysymys uudesta tai lisäystä verosta, ne olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

ennakkoperintälain 10 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä marraskuuta 1959 annetun ennakko-perintälain 19 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 26 päivänä kesäkuuta 1987 annetussa laissa (588/87), ja
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 11 päivänä elokuuta 1978 annetulla lailla (612/78), uusi 4 momentti ja väliaikaisesti uusi 5 momentti seuraavasti:

10 §

Verohallitus määrää, milloin ennakonpidätys on toimitettava muusta kuin rahana maksettavasta suorituksesta.

Verohallitus määrää, milloin ennakonpidätys on toimitettava vuonna 1989 tehdyn työmatkan perusteella maksettavan matkakustannusten korvauksen veronalaisesta osasta.

19 §

Pidätetyt määrät on suoritettava lääninverovirastolle viimeistään pidätyksen toimittamista seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Tulo- ja varallisuusverolain 93 ja 94 §:ssä tarkoitettusta merityötulosta pidätetyt määrät on

suoritettava viimeistään pidätyksen toimittamista toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Kunta, seurakunta ja kansaneläkelaitos suorittavat pidätetyt määrät kuitenkin siten, että ne vähennetään näille veronsaajille pidätyksen toimittamista seuraavana kuukaute-na veronkantolain mukaan tilitettävistä jako-osuuksista. Ilmoitus vähennettävästä määrästä on tehtävä lääninverovirastolle viimeistään edellä sanottuna päivänä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 1989 toimitettavassa ennakonpidätyksessä. Lain 10 §:n 5 momentti on voimassa vuoden 1990 loppuun.

2.

L a k i

työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 5 §:n 1 ja 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1987 annetussa laissa (589/87) ja 4 momentti 14 päivänä kesäkuuta 1985 annetussa laissa (461/85), ja

lisätään mainittuun pykälään, sellaisena kuin se on muutettuna edellä mainituilla ja 11 päivänä elokuuta 1978 annetulla lailla (613/78), uusi 5 momentti ja väliaikaisesti uusi 6 momentti seuraavasti:

5 §

Työnantajan on suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu lääninverovirastolle ennakonpidätyksen suorittamisen yhteydessä viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Tulo- ja varallisuusverolain 93 ja 94 §:ssä tarkoitetusta merityöstä suoritettavan ennakonpidätyksen yhteydessä työnantajan sosiaaliturvamaksu on suoritettava viimeistään palkanmaksukuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Kunta, seurakunta ja kansaneläkelaitos suorittavat sosiaaliturvamaksun kuitenkin siten, että se vähennetään näille veronsaajille palkanmaksukuukautta seuraavana kuukautena veronkantolain mukaan tilitettävistä jako-osuuksista. Ilmoitus vähennettävästä määrästä on tehtävä lääninverovirastolle viimeistään edellä sanottuna päivänä.

— — — — —

Pohjoismaiden Investointipankin ja lähdeveron perimiseen velvollisen on suoritettava sosiaaliturvamaksu lopullisen palkkaveron ja lähdeveron suorittamiselle säädettyssä määräajassa.

Poiketen siitä, mitä edellä on säädetty, työnantajan on suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu muusta kuin rahana maksettavasta suorituksesta ennakonpidätyksen suorittamiselle enakkoperintälain 19 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa.

Mitä 5 momentissa on säädetty, koskee myös vuonna 1989 tehdyn työmatkan perusteella maksettavan matkakustannusten korvauksen veronalaisesta osasta suoritettavaa työnantajan sosiaaliturvamaksua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989. Lain 5 §:n 6 momentti on voimassa vuoden 1990 loppuun.

Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ulla Puolanne*

1.

Laki**ennakkoperintälain 10 ja 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä marraskuuta 1959 annetun ennakkoperintälain 19 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 26 päivänä kesäkuuta 1987 annetussa laissa (588/87), ja

lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 11 päivänä elokuuta 1978 annetulla lailla (612/78), uusi 4 momentti ja väliaikaisesti uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Verohallitus määrää, milloin ennakonpidätys on toimitettava muusta kuin rahana maksettavasta suorituksesta.

Verohallitus määrää, milloin ennakonpidätys on toimitettava vuonna 1989 tehdyn työmatkan perusteella maksettavan matkakustannusten korvauksen veronalaisesta osasta.

19 §

Pidätetyt määrät on suoritettava lääninverovirastolle viimeistään pidätyksen toimittamista seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Merityötulosta verotuksessa tehtävästä vähennyksestä 14 päivänä kesäkuuta 1985 annetussa laissa (455/85) tarkoitettua merityötulosta pidätetyt määrät on suoritettava viimeistään pidätyksen toimittamista toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Kunta, seurakunta ja kansaneläkelaitos suorittavat pidätetyt määrät kuitenkin siten, että ne vähennetään näille veronsaajille pidätyksen toimittamista seuraavana kuukauteen veronkantolain mukaan tilitettävistä jako-osuuksista. Ilmoitus vähennettävästä määrästä on tehtävä lääninverovirastolle viimeistään edellä sanottuna päivänä.

Pidätetyt määrät on suoritettava lääninverovirastolle viimeistään pidätyksen toimittamista seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. *Tulo- ja varallisuusverolain 93 ja 94 §:ssä* tarkoitettua merityötulosta pidätetyt määrät on suoritettava viimeistään pidätyksen toimittamista toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Kunta, seurakunta ja kansaneläkelaitos suorittavat pidätetyt määrät kuitenkin siten, että ne vähennetään näille veronsaajille pidätyksen toimittamista seuraavana kuukauteen veronkantolain mukaan tilitettävistä jako-osuuksista. Ilmoitus vähennettävästä määrästä on tehtävä lääninverovirastolle viimeistään edellä sanottuna päivänä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 1989. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 1989 toimitettavassa ennakonpidätyksessä. Lain 10 §:n 5 momentti on voimassa vuoden 1990 loppuun.

2.

Laki**työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 5 §:n 1 ja 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1987 annetussa laissa (589/87) ja 4 momentti 14 päivänä kesäkuuta 1985 annetussa laissa (461/85), ja

lisätään mainittuun pykälään, sellaisena kuin se on muutettuna edellä mainituilla ja 11 päivänä elokuuta 1978 annetulla lailla (613/78), uusi 5 momentti ja väliaikaisesti uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Työnantajan on suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu lääninverovirastolle ennakonpidätyksen suorittamisen yhteydessä viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Merityötulosta verotuksessa tehtävästä vähennyksestä 14 päivänä kesäkuuta 1985 annetussa laissa (455/85) tarkoitetusta merityötulosta suoritettavan ennakonpidätyksen yhteydessä työnantajan sosiaaliturvamaksu on suoritettava viimeistään palkanmaksukuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Kunta, seurakunta ja kansaneläkelaitos suorittavat sosiaaliturvamaksun kuitenkin siten, että se vähennetään näille veronsaajille palkanmaksukuukautta seuraavana kuukautena veronkantolain mukaan tilitettävistä jako-osuuksista. Ilmoitus vähennettävästä määrästä on tehtävä lääninverovirastolle viimeistään edellä sanottuna päivänä.

Pohjoismaiden Investointipankin ja lähdeveron perimiseen velvollisen on suoritettava sosiaaliturvamaksu lopullisen palkkaveron ja lähdeveron yhteydessä.

Ehdotus

5 §

Työnantajan on suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu lääninverovirastolle ennakonpidätyksen suorittamisen yhteydessä viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. *Tulo- ja varallisuusverolain 93 ja 94 §:ssä* tarkoitetusta merityötulosta suoritettavan ennakonpidätyksen yhteydessä työnantajan sosiaaliturvamaksu on suoritettava viimeistään palkanmaksukuukautta toiseksi seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä. Kunta, seurakunta ja kansaneläkelaitos suorittavat sosiaaliturvamaksun kuitenkin siten, että se vähennetään näille veronsaajille palkanmaksukuukautta seuraavana kuukautena veronkantolain mukaan tilitettävistä jako-osuuksista. Ilmoitus vähennettävästä määrästä on tehtävä lääninverovirastolle viimeistään edellä sanottuna päivänä.

Pohjoismaiden Investointipankin ja lähdeveron perimiseen velvollisen on suoritettava sosiaaliturvamaksu lopullisen palkkaveron ja lähdeveron suorittamiselle säädettyssä määräajassa.

Poiketen siitä, mitä edellä on säädetty, työnantajan on suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu muusta kuin rahana maksettavasta suorituksesta ennakonpidätyksen suorittamiselle enakkoperintälain 19 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa.

Mitä 5 momentissa on säädetty, koskee myös vuonna 1989 tehdyn työmatkan perusteella maksettavan matkakustannusten korvauksen veronalaisesta osasta suoritettavaa työnantajan sosiaaliturvamaksua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989. Lain 5 §:n 6 momentti on voimassa vuoden 1990 loppuun.

Verohallituksen päätös ennakonpidätyksen toimittamisajankohdasta

Verohallitus on ennakoperintälain 10 §:n 4 ja 5 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat päivänä kuuta 1989 annetussa laissa, määrännyt:

1 §

Ennakonpidätys toimitetaan muusta kuin rahana saadusta suorituksesta palkkakaussittain lisäämällä suoritus palkkakauden rahapalkkaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettu suoritus on satunnainen, ennakonpidätys toimitetaan siten, että suoritus lisätään joko sen saamista lähinnä seuraavan palkkakauden rahapalkkaan tai seuraavien saman kalenterivuoden vielä jäljellä olevien palkkakaussien rahapalkkaan tasasuorisiin eriin jaettuna.

2 §

Tulo- ja varallisuusverolain 48 §:n 2 momentissa tarkoitettusta työnantajalta saadusta lainasta syntyvästä korkoedusta ennakonpidätys toimitetaan viimeistään koron maksua lähinnä seuraavan palkkakauden rahapalkan maksun yhteydessä tai vähintään kerran vuodessa viimeistään kalenterivuoden viimeisen palkkakauden rahapalkan yhteydessä. Jos työsuhde päättyy kesken kalenterivuoden, ennakonpidätys toimitetaan viimeistään työsuhteen viimeisen palkkakauden rahapalkan yhteydessä.

3 §

Tulo- ja varallisuusverolain 61 §:ssä tarkoitettusta henkilövakuutuksen vakuutusmaksusta syntyvästä edusta ennakonpidätys toimitetaan joko vakuutusmaksun maksamista seuraavan palkkakauden rahapalkan yhteydessä tai siten kuin 1 §:n 1 momentissa on määrätty.

4 §

Työmatkan perusteella vuonna 1989 maksettavasta matkakustannusten korvauksesta toimitetaan ennakonpidätys viimeistään matkakustannusten korvaamista lähinnä seuraavan palkkakauden palkanmaksun yhteydessä, kuitenkin viimeistään vuoden 1989 aikana tapahtuvan viimeisen palkanmaksun tai matkakustannusten maksamisen yhteydessä.

5 §

Tämä päätös tulee voimaan päivänä kuuta 1989. Päätöstä sovelletaan vuonna 1989 toimitettavassa ennakonpidätyksessä.

